

63. Dikdukei Rashi - Riva Di Trento, 1560 - Handsome Copy

Sefer Dikdukei Rashi, super commentary to Rashi on the Pentateuch. Riva di Trento, 1560. First edition.

In the preface, the publisher, Dr. Jacob Marcaria states that since R. Joseph Ottolenghi was about to issue a compendium of explanations by R. Elijah Mizrahi, the present work is printed to serve a similar purpose.

This work is anonymous. There are those who attribute it to R. Joseph Ottolenghi, Rosh Yeshiva of Cremona. (See Yodea Sefer, p. 72, item 402). The Bibliography of the Hebrew book posits that the style of the preface implies that R. Jacob Marcaria himself was the author of the work. It suggests that in the process of publishing the abbreviation of the commentary of R. Elijah Mizrahi (which was authored by R. Joseph Ottolenghi), R. Jacob composed this work on the grammatical aspects of Rashi's commentary.

However, these are those who attribute the volume's authorship to R. Eliyahu Bachur (Elia Levita). See the introduction of Yaakov Shlomo Biegeleisen to the Artscroll-Mesorah edition of the volume (New York, 1988), which states that the library of the Talmud Torah in Livorno contains a copy with a handwritten note on the flyleaf that the author is "the great grammarian R. Eliyahu Halevi Ashkenazi", who wrote in his Sefer Habachur (article 3, end of principle 11), "I have already begun to prepare another volume in which I will elucidate all the words of Rashi that discuss Biblical grammar..." (A copy of this note appears in the Artscroll edition of this volume).

63

48 leaves. 21 cm. High-quality light paper. Good condition. Stains. Final pages with dark stains. New elaborate leather binding. Bookplate.

Provenance: Toaff family collection.

Opening price: \$800

63. ספר דקדוקי רש"י - ריווא דטרינטו, ש"ך - טופס נאה

ספר דקדוקי רש"י, ביאור לפירוש רש"י על התורה (בעניני דקדוק). ריווא דטרינטו, ש"ך [1560]. דפוס אנטוניאו ברואין. מהדורה ראשונה.

מעבר לשער: הקדמת המו"ל רבי יעקב מרקריאה הרופא: "בהתנדב ראשי עם הגאון מהר"ר יוסף אוטלינג י"ץ ויתא להדפיס קצורי הרב ר' אליה מזרחי ז"ל להבין ולהורות כמה עמקו דברי ופירושי הרש"י ז"ל ... באנו אנחנו למלאות את דבריו בחבור הלז נקראו בישראל דקדוקי רש"י... כה דברי הרופא ולא לו, יעקב מרקריאה".

שם המחבר אינו נזכר כאן. יש המייחסים את הספר לרבי יוסף אוטלינגי ראש ישיבת קרימונה (ראה: יודע ספר, עמ' 72, מס' 402). במפעל הביבליוגרפיה כתבו כי מלשון הקדמת המו"ל רבי יעקב מרקריאה שנדפסה מעבר לשער, נראה שהוא עצמו מחבר הספר, וכי תוך כדי הדפסת קיצור פירושו של ר"א מזרחי (שחיבר רבי יוסף אוטלינגי), הנדפס ב"חמשה חומשי תורה" (מהדורת ריווא דטרינטו, שכ"א), חיבר רבי יעקב מרקריאה עצמו את הספר דקדוקי רש"י.

אולם, יש המייחסים את חיבור הספר לרבי אליהו הבחור - ראה מבוא של יעקב שלמה ביגלאיזון למהדורת מסורה-ארטסקרול (ניו-יורק, תשמ"ח), בו מובא כי בספרייה של ה"תלמוד תורה" בליוורנו נמצא עותק, שעל שערו נכתב בכתב יד איטלקי קדום, כי המחבר הוא "המדקק הגדול רבי אליהו הלוי אשכנזי" שכתב בספרו "הבחור" במאמר ג' סוף עיקר י"א: "וכבר ישבתי לחבר ספר אחר, ואבאר בו כל דברי רש"י אשר דבר בדקדוק פירוש התורה..." (צילום שער העותק הנ"ל מופיע במהדורת ניו-יורק הנ"ל).

מח דף. 21 ס"מ. נייר איכותי ובהיר. מצב טוב. כתמים. דפים אחרונים עם כתמים כהים. כריכת עור חדשה ומהודרת. תו-ספר. מקור: אוסף משפחת טואף.

פתיחה: \$800